SV

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEMET

EUROPEISKA CENTRALBANKENS YTTRANDE

av den 9 oktober 2008

på begäran av Sveriges riksbank

om ett förslag till Riksbankens föreskrifter om inlösen av sedlar och mynt

(CON/2008/47)

Inledning och rättslig grund

Den 21 augusti 2008 mottog Europeiska centralbanken (ECB) en begäran från Sveriges riksbank om ett yttrande över ett förslag till Riksbankens föreskrifter om inlösen av sedlar och mynt (nedan kallat utkastet till föreskrifter).

ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundas på artikel 105.4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 2.1 andra och tredje strecksatserna i rådets beslut 98/415/EG av den 29 juni 1998 om nationella myndigheters samråd med Europeiska centralbanken rörande förslag till rättsregler[1], eftersom förlaget till rättsregler rör betalningsmedel och Sveriges riksbank. I enlighet med artikel 17.5 första meningen i arbetsordningen för Europeiska centralbanken har detta yttrande antagits av ECB-rådet.

1. Syftet med utkastet till föreskrifter

Utkastet till föreskrifter ska ersätta RBFS 1993:5[2] som innehåller bestämmelser om ersättning för sedlar som skadats, förstörts, eller upphört att vara lagligt betalningsmedel samt för inlösen av avsiktligt ändrade sedlar eller mynt.

2. Allmänna kommentarer

Eftersom Sverige är en medlemsstat med undantag enligt artikel 122 i fördraget gäller ECB:s krav beträffande organisationen av nationella kontanthanteringskedjor i de medlemsstater som har infört euron för närvarande inte för Riksbanken, men dessa krav kommer att gälla även för Riksbanken så snart Sverige inför euron och Riksbanken blir en fullt integrerad medlem av Eurosystemet. Bestämmelserna i utkastet till föreskrifter om inlösen av sedlar eller mynt avviker delvis från de bestämmelser som gäller inom Eurosystemet. Innan Sverige inför euron[3] måste dessa bestämmelser anpassas till Eurosystemets

1 EGT L 189, 3.7.1998, s. 42.

2 Riksbankens tillkännagivande om tillämpade regler vid inlösen av skadade sedlar m.m., Riksbankens författningssamling, beslut av den 21 oktober 1993.

3 Se ECB:s yttrande CON/2007/28 av den 25 September 2007 på begäran av Narodowy Bank Polski om ett utkast till förordning om metoder och förfaranden för räkning, sortering, paketering och märkning av förpackade sedlar och mynt samt genomförandet av åtgärder i samband med försörjningen av banker med sedlar och mynt och ECB:s yttrande CON/2008/26 av den 16 juni 2008 på begäran av Narodowy Bank Polski om ett utkast till förordning om ändring av

standarder, särskilt beslut ECB/2003/4 av den 20 mars 2003 om valörer, tekniska specifikationer, reproducering, inlösen och indragning avseende eurosedlar[4].

Enligt artikel 106 i fördraget har ECB ensamrätt att tillåta sedelutgivning inom gemenskapen medan medlemsstaterna får ge ut mynt i den omfattning som godkänns av ECB. Följaktligen gäller Eurosystemets regleringsbehörighet endast sedlar. Mot bakgrund av att nya nationella centralbanker kan komma att ansluta sig till Eurosystemet, förordar ECB att man tydligt och konsekvent gör åtskillnad mellan sådana nationella regler som rör sedlar och sådana som rör mynt. ECB anser därför att utkastet till föreskrifter skulle förbättras om man i utkastet konsekvent gjorde åtskillnad mellan sådana regler som rör sedlar och sådana som rör mynt. Detta skulle underlätta den rättsliga konvergensen av den svenska lagstiftningen som är nödvändig för att Sverige ska kunna bli en fullvärdig medlem av EMU.

3. Specifika kommentarer

3.1 *Inlösen av förstörda sedlar*

ECB noterar att strukturen av 1 § punkterna 1 och 2 i utkastet till föreskrifter vänder på vad som framgår av artikel 3.1 och 3.2 i beslut ECB/2003/4, där den intakta yta som krävs för inlösen av eurosedlar anges som regel och tvivel avseende inlämnarens äganderätt till eurosedeln eller sedelns äkthet anges som undantag samtidigt som inlämnaren ges bevisbördan. ECB föreslår att Sveriges riksbank övertar ECB:s formulering i denna del av utkastet till föreskrifter.

Av 1 § andra stycket i utkastet till föreskrifter framgår att Riksbanken löser in skadade och förstörda sedlar med hela beloppet om en intakt yta motsvarande minst två tredjedelar av hela sedeln återstår, och med halva beloppet om en intakt yta motsvarande mindre än två tredjedelar men mer än en tredjedel återstår. Dessa bestämmelser avviker från ECB:s regler avseende eurosedlarna enligt vilka de nationella centralbankerna i Eurosystemet får lösa in eurosedlar till hela beloppet om mer än 50 procent av eurosedeln ges in (vare sig hel eller i bitar), eller om 50 procent eller mindre av eurosedeln ges in och inlämnaren kan visa att återstoden av sedeln har förstörts[5].

3.2 *Ingen inlösen av förfalskade sedlar eller mynt*

I 1 § och 3 § i utkastet till föreskrifter skulle det vara bra att ange att Riksbanken endast löser in sådana skadade och förstörda sedlar och mynt som är äkta.

3.3 *Stöldskyddsutrustning omnämns inte*

ECB noterar också att utkastet till föreskrifter inte innehåller några bestämmelser, som t.ex. i artikel 3.2 b till d i beslut ECB/2003/4, för hur sedlar som är färgade eller på annat sätt skadade genom stöldskyddsutrustning ska hanteras om de lämnas in till Riksbanken. ECB föreslår att Riksbanken

---

principerna och förfarandena för utbyte av sedlar och mynt som, till följd av förslitning eller skada, upphört att vara lagligt betalningsmedel i Polen.

4 EUT L 78, 25.3.2003, s. 16.

5 Artikel 3.1 i beslut ECB/2003/4.

undersöker möjligheten att uttryckligen ta med sådana bestämmelser, eftersom stöldskyddsutrustning används allt oftare av kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter.

4. Harmonisering med ECB:s ramverk för upptäckt av förfalskningar och för kvalitetssortering

ECB föreslår att Riksbanken överväger att, i möjligaste mån, harmonisera sina nationella regler med respektive övergångsregler för genomförandet av ECB:s *Ramverk för upptäckt av förfalskningar och för kvalitetssortering av kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter*[6]. Detta skulle underlätta den rättsliga konvergensen av den svenska lagstiftningen och underlätta för Sverige att bli en fullvärdig medlem av EMU.

Detta yttrande kommer att offentliggöras på ECB:s webbplats.

Utfärdat i Frankfurt am Main den 9 oktober 2008.

[Namnteckning]

Jean-Claude TRICHET

ECB:s ordförande

6 Finns på ECB:s webbplats www.ecb.europa.eu. Motsvarande regler för euromynt finns i kommissionens rekommendation av den 27 maj 2005 om äkthetskontroll av euromynt och hantering av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation (delgivet med nr K(2005) 1540).